

ГІБРИДНІ ВИКЛИКИ СУЧАСНОГО СВІТУ

Мета курсу – формування ґрунтових знань про гібридні виклики, яких зазнають держави в ХХІ ст., та зокрема Україна (протистоїть найсерйознішому безпековому виклику за всі роки своєї незалежності та є стороною, що зазнала зовнішньої агресії з боку РФ).

Міжпредметні зв'язки. Дисципліна «Гібридні виклики сучасного світу» в структурно-логічній схемі базується на набутих знаннях з наступних ОК: «Вступ до спеціальності», «Історія міжнародних відносин», «Міжнародні відносини та світова політика», «Міжнародні організації», вона інтегрується з вивченням дисципліни «Зовнішня політика України».

Вивчення дисципліни формує засади для подальшого опанування студентом ОК: «Конфліктологія та теорія переговорів», «Аналіз зовнішньої політики».

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування таких компетентностей: вміння збирати, аналізувати, систематизувати інформацію про види гібридних викликів у ХХІ ст., напрями «гібридних» воєн (інформаційний; енергетичний; згорання економічної співпраці; підміна історичних фактів тощо) та методи гібридних воєн; вміння з'ясувати специфіку наслідків гібридних викликів сучасного світу та готовність держави до цивільного захисту населення.

Програмні результати навчання:

знати: основні види гібридних викликів ХХІ ст.; еволюцію співвідношення елементів безпеки; теоретико-методологічні погляди на сутність воєнно-політичного конфлікту в сучасних умовах та наявні підходи до поняття «воєнно-політичний конфлікт гібридного типу» в контексті забезпечення цивільного захисту населення; еволюції, детермінуючі фактори гібридних викликів сучасного світу та можливих засобів управління ними; причини гібридної агресії, інформаційної та психологічної війни; форми та специфічні ознаки сучасних воєнно-політичних конфліктів гібридного типу; комбінації військових і невійськових засобів тиску на державу.

вміти: аналізувати гібридні виклики сучасного світу з використанням методологічних та теоретичних підходів, визначати детермінуючі фактори та закономірності конфліктної взаємодії; визначати осередки гібридного впливу РФ; аналізувати причини гібридної агресії, інформаційної війни, психологічної війни; оцінювати та прогнозувати конкретну ситуацію стосовно національної та регіональної безпеки з метою захисту державних інтересів та підвищення міжнародного авторитету України.

володіти: навичками збору та систематизації міжнародно-правових джерел щодо вироблення підходів та розв'язання проблем, пов'язаних із гібридними викликами в ХХІ ст.; методологією протидії російській гібридній агресії; навичками аналізу форм та специфічних ознак сучасних воєнно-політичних конфліктів гібридного типу.

Змістовне наповнення навчальної дисципліни:

Форми та специфічні ознаки сучасних воєнно-політичних конфліктів гібридного типу. Вступ у гібридність. Підходи до сучасної сутності війни. Варіанти визначення гібридної агресії. Технології війни сучасного світу. Наслідки російсько-українського протистояння. Сукупність факторів, що викликали на початку ХХІ століття актуалізацію непрямих і невійськових дій в ході війни. Гібридні війни крізь століття. Еволюція та особливості гібридного протистояння. Український виклик. Причини гібридної агресії Росії проти України, стратегічні помилки вітчизняної еліти, бачення Росією своєї ролі щодо України на сучасному етапі. Ядерне роззброєння України як наслідок узгодженого тиску з боку США і Росії. Інформація – ключовий фактор гібридної агресії. Роль інформаційного складника гібридної агресії. Різновиди інформаційних воєн.

Центральна та Східна Європа як осередок гібридного впливу РФ. Гуманітарні складники гібридної агресії. Причини агресивної поведінки Росії. Концепція «руської мір». Російська мова як інструмент гібридної агресії. Проблеми помісної церкви в Україні і вплив РПЦ. Особливості позиювання України в сучасному світі. Цілі російської політики. Концепція зовнішньої політики Російської Федерації від 30 листопада 2016 року. «Новий інтеграційний проект для Євразії – майбутнє, що народжується сьогодні». Експлуатація ОДКБ для «забезпечення безпеки на пострадянському просторі. Актуальні напрями гібридного тиску Росії у світі. Передумови застосування Росією гібридної електоральної

зброї. Співіснування у системі міжнародних відносин гібридної війни та гібридної агресії. Оптимізація використання ресурсів для агресивних дій. Передумови гібридної активності Росії. Нова історична політика Путіна. Наміри використати антисемітизм як фактор дискредитації Польщі, України, країн Балтії. Гіперболізація ролі Росії у перемозі над нацизмом через маніпуляцію архівними документами. Збільшення протиріч між різними частинами Європи. Методи протидії російській гібридній агресії: поширення медіа-грамотності та критичного мислення; посилення впливу інституцій громадянського суспільства; підвищення рівня знань про сусідів; протидія ксенофобії та радикальним течіям; переосмислення та деконструкція історичних подій на території Європи. Українські рецепти перемоги. Створення сильної армії та спецслужб. Вироблення національної ідеї. Автокефалія православної церкви. Стратегії повернення Криму та Донбасу (військовий вимір, стратегія «економічного виснаження», гуманітарний, організаційний, ідеологічний, правовий вимір), Формули реалізації Стратегії. Деолігархізація та розвиток МСБ. Побудова ефективного образу країни для зовнішнього світу. Визначення власного місця і системі міжнародних відносин та продовження європейської та євроатлантичної інтеграції. Ефективна боротьба з корупцією. Формування середнього класу.

Обсяг вивчення навчальної дисципліни: 4 кредити ЄКТС, загальний обсяг 120 годин, у т.ч. – 60 годин аудиторних занять і 60 годин – самостійна та індивідуальна робота.

Форма семестрового контролю: залік.

Викладач – Коломієць Олег Валерійович, д-р.політ.наук, професор кафедри міжнародних відносин та туризму.